

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника  
Навчально-науковий інститут мистецтв  
Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації

**Методичні рекомендації із самостійної роботи**  
**навчальної дисципліни**

**ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА**

для спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,  
реставрація.

Освітня програма «Образотворче мистецтво».

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Автори: ст.викл. Сандюк Л.П.  
Доц. Сандюк В.С.

Затверджено на засіданні кафедри  
образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації  
№ 1 від 29.08 2024 р.

## **ЗМІСТ**

1. Вступ
2. Пояснювальна записка
3. Структура самостійної роботи
4. Тематичний план самостійної роботи
5. Питання для самоконтролю
6. Оцінювання результатів самостійної роботи
7. Рекомендована література

## Вступ

У навчальному плані підготовки фахівців спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» передбачено вивчення дисципліни «Художня культура». Предметом вивчення навчальної дисципліни є науково-теоретичні та історичні аспекти художньої культури. Навчальна дисципліна «Художня культура» вивчає теорію та історію художньої культури у світі та Україні. Навчальна дисципліна ґрунтується на принципах цілісності, системності та органічної єдності національних і загальнолюдських цінностей. Цей навчальний курс покликаний формувати професійні знання майбутніх викладачів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання), закладів професійно-технічної освіти та загальноосвітніх шкіл.

**Мета** дисципліни «Художня культура» полягає в особистісному художньо-естетичному розвитку студентів, формуванні у них гуманістичного світогляду і компетенцій у галузі художньої культури, розвитку здатності творчого самовираження та духовному самовдосконаленні шляхом ознайомлення з пам'ятками української та зарубіжної художньої культури

### **Основні завдання вивчення навчальної дисципліни:**

- ознайомлення студентів з минулим та сьогоденням художньої культури в Україні та світі;
- збагачення естетичного досвіду студентів, формування культури почуттів, пробудження особистісно-позитивного ставлення до цінностей художньої культури;
- опанування студентами комплексу художніх компетенцій, що забезпечують здатність керуватися набутими знаннями та вміннями у самостійній діяльності;
- розуміння студентами зв'язків мистецтва з соціальним, природним і культурним середовищем побутування людини, осмислення власної причетності до художніх традицій рідного народу з одночасним розумінням особливостей інших культур світу;

- виховання культури міжнаціонального спілкування через ознайомлення з художніми традиціями різних народів світу

**У навчальному плані на вивчення** передбачено 14 лекційних, 16 семінарських і 60 годин для самостійної роботи. Вивчення дисципліни завершується заліком.

## **2. Пояснювальна записка**

Важливе значення у вивченні навчальної дисципліни «Художня культура» займає самостійна робота. Ця важлива складова освітнього процесу у закладі вищої освіти сприяє формуванню в студентів культури розумової праці, самостійності, ініціативності та пізнавальної активності. Самостійна робота передбачає виконання студентами завдань до тем згідно силабуса. Це завдання пов'язані із роботою із словниками, виконанням рефератів, презентацій тощо.

Самостійна робота студентів забезпечується відповідними інформаційно-методичними засобами: конспектами лекцій, навчально-методичними посібниками, підручниками, методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи, матеріалами дистанційного навчання. Забезпеченню належного рівня організації самостійної роботи студентів сприяє використання відповідної наукової і періодичної літератури.

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом з навчальної дисципліни у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Вона може проходити в бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, в домашніх умовах тощо.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни «Художня культура», визначається навчальним планом і становить 60 годин.

### 3. Структура самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
<b>Тема 1.</b> Художньо-виражальні засоби образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва	6
<b>Тема 2 .</b> Жанрова палітра музичного мистецтва. Театр як синтез мистецтв	6
<b>Тема 3.</b> Екранні мистецтва. Художні засоби кінематографу.	9
<b>Тема 4.</b> Історія художньої культури зарубіжних країн	9
<b>Тема 5.</b> Традиції художньої культури України.	10
<b>Тема 6.</b> Сучасна художня культура України	8
<b>Тема 7.</b> Сучасна художня культура Прикарпаття	12
Разом:	60

### 4. Тематичний план самостійної роботи

**Тема 1. Художньо-виражальні засоби образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва**

Підготувати презентацію на тему: «Художньо-виражальні засоби образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва».

**Тема 2. Жанрова палітра музичного мистецтва. Театр як синтез мистецтв.**

1. Ознайомитися з тетрами та музичними закладами міста.
2. Розробити презентацію на тему : «Театр як синтез мистецтв».

**Тема 3. Екранні мистецтва. Художні засоби кінематографу.**

1. Ознайомитися з кінотетрами міста.
2. Підготувати презентацію на тему. «Художні засоби кінематографу».

**Тема 4. Історія художньої культури зарубіжних країн**

Підготувати творчу роботу на тему: « Художньої культури зарубіжних країн».

**Тема 5. Традиції художньої культури України.**

Підготувати аналіз традицій художньої культури України..

## **Тема 6. Сучасна художня культура України.**

Підготувати аналіз сучасної художня культура України

## **Тема 7 Сучасна художня культура Прикарпаття**

Підготувати презентацію на тему: «Сучасна художня культура Прикарпаття».

### **5. Питання для самоконтролю**

#### **Загальні питання**

1. Що таке художня культура?
2. Які функції виконує художня культура в суспільстві?
3. Які види мистецтва відносяться до художньої культури?
4. Яка роль художньої культури в формуванні національної ідентичності?
5. Чим відрізняється духовна та матеріальна культура?

#### **Історія мистецтва**

6. Які основні етапи розвитку художньої культури?
7. Що таке первісне мистецтво?
8. Які характерні риси мистецтва Античності?
9. Як християнство вплинуло на мистецтво Середньовіччя?
10. Які нові художні ідеї виникли в епоху Відродження?

#### **Народне мистецтво**

11. Що таке народна творчість?
12. Які види народного мистецтва існують?
13. Що таке декоративно-ужиткове мистецтво?
14. Які характерні риси українського народного мистецтва?
15. Що таке писанкарство, і яке його значення для української культури?

#### **Архітектура**

16. Які архітектурні стилі вам відомі?
17. Які основні риси готичної архітектури?
18. У чому особливості барокового стилю в архітектурі?
19. Які архітектурні пам'ятки України належать до спадщини ЮНЕСКО?
20. Що таке сакральна архітектура?

#### **Живопис**

21. Як класифікується живопис за жанрами?
22. Хто є видатними художниками епохи Відродження?
23. Які жанри живопису характерні для української художньої культури?
24. Що таке іконопис, і які його особливості?
25. Які українські митці внесли вагомий внесок у світове мистецтво?

## **Музика**

26. Які види музичного мистецтва існують?
27. Які особливості українського фольклору?
28. Що таке опера, і як вона виникла?
29. Які музичні інструменти характерні для української культури?
30. Які композитори представляють українську музичну культуру?

## **Література**

31. Яке значення має література в художній культурі?
32. Які жанри літератури відомі?
33. Що таке епос, лірика і драма?
34. Хто є основоположниками української літератури?
35. Як література взаємодіє з іншими видами мистецтва?

## **Театр і кіно**

36. Як виник театр як вид мистецтва?
37. Які основні види театрального мистецтва існують?
38. Що таке драма, трагедія і комедія?
39. Яке місце займає кінематограф у сучасній художній культурі?
40. Які відомі українські режисери прославили національне кіно?

## **Сучасне мистецтво**

41. Що таке авангард у мистецтві?
42. Які основні напрями сучасного мистецтва?
43. Що таке перформанс і інсталяція?
44. Як цифрові технології впливають на розвиток художньої культури?
45. Яка роль дизайну в сучасній художній культурі?

## **Світова культура**

46. Які культурні досягнення Давнього Єгипту вплинули на світову художню культуру?
47. Що таке естетика японського мистецтва?
48. Які основні культурні надбання Риму та Греції?
49. Які особливості художньої культури Індії?
50. Як глобалізація впливає на розвиток художньої культури?

## 6. Оцінювання результатів самостійної роботи

Контроль самостійної роботи відбувається у формі усних опитувань, письмових експрес-опитувань та оцінювання самостійно виконаних письмових творчо-практичних завдань.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу - 21

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти визначені у Порядку організації та проведенні оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника:

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>

## 7. Рекомендована література

1. Бокань В., Польовий Л. Історія української культури. Навчальний посібник. К.2002. 256 с
2. Букач В. М. Історія української культури. Посібник: методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти. Одеса: ПНПУ, 2021. 120 с.
3. Голубець О. Українське мистецтво ХХ ст., Колір ПРО., Л., 2020. 200 с.
4. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної нації ХІХ-ХХ століття. Київ: Yakaboo Publishing, 2019. 656 с.
5. Головка, О. В. Історія української культури : Навчальний посібник. Харків : ХДУХТ, 2011. 52 с.
6. Історія української культури. Навч. посіб./ За ред. О. Ю. Палової. К.: Центр учбової літератури, 2012. 368 с.
7. Зеліско Л. І. Культурологія : навчально-методичний посібник для студентів усіх форм навчання. Івано-Франківськ, 2017. 128 с.
8. Колтунов О. Ю. Історія української культури : навч. посібник. Одеса : ОНМедУ, 2011. 316 с.



9. Кузенко П.Я. Історія української культури: національний підручник / В.А. Качкан, О.Б.Величко, Н.М. Божко, П. Кузенко та ін. - За ред. В.А. Качкана. 3-тє вид. допов. К.: ВСВ «Медицина», 2021. 368 с.
10. Кузенко П.Я. Сакральне мистецтво Карпат: Навчальний посібник. Івано-Франківськ, ЯРИНА, 2021. 173 с.
11. Кузенко П. Сакральна культура України: Навчально-методичний посібник. За ред. д-ра філол. наук, проф. Качкана В.А. Івано-Франківськ, 2008. 88 с.
12. Масол Л.М., Ничкало С.А., Веселовська Г.І. та ін. Художня культура України. К. 2006. 240 с.
13. Рябченко О. Л., Беліков Ю. А., та ін. Історія української культури: конспект лекцій (для студентів денної та заочної форм навчання і слухачів другої вищої освіти всіх спеціальностей); Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ, 2014. – 182 с.
14. Щолокова О.П., Шип С.В., Шевнюк О.Л. та ін.. Світова художня культура. К. 2004. 170 с.

### **Інформаційні ресурси**

1. Образотворче мистецтво з методикою викладання. URL: <https://studfile.net/preview/5185909/>
2. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво (основи образотворчої грамоти). URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2815.pdf> 3. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>